

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 21,053 คน จาก 1,848 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage-random sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 สุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งโรงเรียนในเขตการศึกษา 12 จำนวน 5 จังหวัด จาก 8 จังหวัด โดยใช้ตารางกำหนดจำนวนกลุ่มตัวของของ เกรซี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970, p. 608) ได้จังหวัดดังนี้ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

2.2 สุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ในแต่ละจังหวัดตามข้อ 2.1 โดยสุ่มขนาดละ 5 โรงเรียน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้โรงเรียนจำนวน 75 โรงเรียน

2.3 สุ่มข้าราชการครูแต่ละโรงเรียน ตามข้อ 2.2 ในแต่ละกลุ่มวิชา โดยสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) กลุ่มวิชาละ 1 คน โรงเรียนละ 5 กลุ่มวิชา ได้จำนวนข้าราชการครู

375 คน จำแนกเป็นข้าราชการครูแต่ละขนาดโรงเรียน ขนาดละ 125 คน ดังรายละเอียดในตารางต่อไป

ตารางที่ 1 โรงเรียนและข้าราชการครูกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและจังหวัดที่ตั้งโรงเรียน

จังหวัด	โรงเรียน				ข้าราชการครู			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
ชลบุรี	5	5	5	15	25	25	25	75
ฉะเชิงเทรา	5	5	5	15	25	25	25	75
ปราจีนบุรี	5	5	5	15	25	25	25	75
ระยอง	5	5	5	15	25	25	25	75
จันทบุรี	5	5	5	15	25	25	25	75
รวม	25	25	25	75	125	125	125	375

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยอาศัยกรอบความคิดตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (ปรับปรุงปี พ.ศ. 2544) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามการพัฒนาคูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (ปรับปรุงปี พ.ศ. 2544) จำนวน 12 มาตรฐาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) กำหนดค่าเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาถึงระดับการพัฒนาคูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (ปรับปรุงปี พ.ศ. 2544) และศึกษาแนวทาง การปฏิบัติงานของครูจากหนังสือเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (ปรับปรุงปี พ.ศ. 2544) เอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ร่างกระทงข้อความแบบสอบถามให้ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทั้ง 12 เกณฑ์

3. เสนอแบบสอบถามต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลที่มีรายนามและตำแหน่งหน้าที่ ดังนี้

3.1 นายสมบัติ ขวัญดี รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการครู

3.2 ดร.จักรพรรดิ วัฒนา เลขาธิการสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

3.3 รศ. ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

4.4 ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ หัวหน้าภาคนักศึกษาระดับปริญญาตรีและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5.5 ผศ. ดร.เสรี ชัดแจ้ง อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมงานวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามทดลองใช้กับข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ระยอง และจันทบุรี กับโรงเรียนที่มีได้ สุ่มเป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างจังหวัดละ 3 โรงเรียน และจังหวัดละ 3 ขนาด คือขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 โรงเรียน จำนวน 15 คน รวม 5 จังหวัด จำนวน 75 คน ซึ่งการสุ่มนั้นใช้วิธีและขั้นตอนเดียวกับการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

5.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อกับค่าเฉลี่ยรวม (item – total correlation) ซึ่งได้ค่าสหสัมพันธ์ (r) รายข้อ ระหว่าง 0.24 ถึง 0.85 (รายละเอียดปรากฏใน ภาคผนวก ง. หน้า 129)

5.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อหา ค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1991, pp. 202-204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามรายด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) อยู่ระหว่าง 0.79 ถึง 0.93 และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ 0.98 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง. หน้า 129)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 ในจังหวัดที่สุ่มได้ 5 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ราชบุรี และเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 375 ฉบับ ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ราชบุรี เพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อถึงเวลาที่รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และบางส่วนผู้วิจัยให้โรงเรียนที่ได้รับแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจำนวน 230 ฉบับ และได้รับคืนทางไปรษณีย์จำนวน 135 ฉบับ รวมได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 365 ฉบับ ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 30 วัน จังหวัดที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนครบตามจำนวนที่ส่งแบบสอบถามไปคือ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนจังหวัดที่ได้รับคืนไม่ครบ ได้แก่ จังหวัดราชบุรี ระยอง โดยสรุปผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 97.33 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจำแนกตามจังหวัด และขนาดโรงเรียน

จังหวัด	แบบสอบถามที่ส่ง				แบบสอบถามที่รับคืน				
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ร้อยละ
ชลบุรี	25	25	25	75	25	25	25	75	100
ฉะเชิงเทรา	25	25	25	75	25	25	25	75	100
ปราจีนบุรี	25	25	25	75	25	20	25	70	93.33
ระยอง	25	25	25	75	20	25	25	70	93.33
จันทบุรี	25	25	25	75	25	25	25	75	100
รวม	125	125	125	375	120	120	125	365	97.33

1.3 การจำแนกขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการจำแนกขนาดโรงเรียนโดยการให้รหัสในแบบสอบถาม ตั้งแต่เริ่มต้นส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดรหัสขนาดของแต่ละจังหวัด (ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ. หน้า 134)

2. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. การศึกษาการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เพื่อประกอบการพิจารณา โดยยึดเกณฑ์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการพัฒนามากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการพัฒนามาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการพัฒนาปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการพัฒนาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการพัฒนาน้อยที่สุด

2. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ระหว่างความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่สอนกลุ่มวิชาต่างกัน และระหว่างข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน สถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

3. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ระหว่างความคิดเห็นของข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ตั้งใหม่กับข้าราชการครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีอายุก่อตั้งแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าวิกฤตที่ (*t-test*)